Instanţa de fond: Judecătoria Chişinău, sediul Central (jud. G. Mîţu)
Dosarul nr. 2ai-329/24 (2-20077868-02-2ai-25112024)

D E C I Z I E

03 martie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Braga Angela și Cașcaval
Judecătorii Andrei

examinând în ordine de apel, apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29 octombrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat către Munteanu Nina, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

La 22 februarie 2024 Serviciul Fiscal de Stat a depus o cerere de chemare în judecată către Munteanu Nina, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere al debitorului insolvabil SRL „Conproiect”.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Central din 28 octombrie 2020, dosar nr. 2i-294/20, s-a consttat insolvabilitatea şi s-a dispus iniţierea procedurii simplificate a falimentului şi dizolvarea debitorului SRL „Conproiect”, c/f 1004601003447, în baza cererii introductive depusă de către creditorul Serviciul Fiscal de Stat.

Relevă că, Serviciul Fiscal de Stat în cadrul şedinţei de validare a creanţelor a fost recunoscut ca creditor chirografar al debitorului cu creanţa validată în suma totală de 714.360,84 lei, inclusiv:

- creanţe chirografare de rangul III (plăţi de bază) – 380.888,24 lei;
- creanţe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere, amenzi) – 333.472,60 lei.

Menționează reclamantul că, obligaţiile fiscale menţionate s-au format în baza dării de seamă fiscale prezentată de contribuabil la data de 31.03.2014 şi în baza deciziei asupra cazului de încălcare fiscală nr. 116 din 18.04.2014, obligaţii care nu au fost onorate de către debitor.

Comunică că, debitorul SRL „Conproiect” nu dispune de careva bunuri care ar putea fi valorificate întru stingerea creanţelor validate, iar pe conturile bancare lipsesc

mijloacele financiare, astfel unica modalitate de stingere a creanţelor validate ale Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prin prisma art. 247, 248 al Legii insolvabilităţii.

Afirmă că, potrivit informaţiei din Sistemul informaţional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, administrator al SRL „Conproiect" de la 26.12.2013 până în prezent este dna Munteanu Nina, INDP *****, cu domiciliul în *****.

Precizează că, unul din temeiurile care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, constituie acţiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. h) a Legii insolvabilităţii, determinate prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Invocă că, conform datelor din Sistemul Informaţional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat (contului curent detaliat al debitorului SRL „Conproiect"), debitorul nu a efectuat careva plăţi în vederea stingerii obligaţiei fiscale calculate în baza dării de seamă (forma TVA 12) prezentată de contribuabil la dat de 31.03.2014. Astfel, debitorul nominalizat s-a aflat în incapacitate de plată începând cu 01.05.2014, referindu-se apelantul la art.2 din Legea insolvabilităţii.

Indică că, termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii introductive de către debitorul (în redacţia la data survenirii incapacităţii de plată a debitorului), stabilit la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, urmează a fi calculat din data de 01.05.2014, or neachitarea obligaţiilor fiscale în sumă de 381.193,24 lei calculate în baza dării de seamă, prezentată la data de 31.03.2014, denotă incapacitatea de plată a acestuia.

Susține că, odată cu apariţia incapacităţii de plată, administratorul Munteanu Nina, urma să depună până la data de 01.06.2014 cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, urmând să poarte răspundere pentru toate sumele apărute după expirarea termenului de 30 zile prevăzut de lege.

Declară că, este evident că incapacitatea de plată a întreprinderii s-a materializat prin incapacitatea întreprinderii de a-şi onora obligaţiile pecuniare faţă de creditori în perioada gestionării acesteia de către membrii organelor de conducere, în persoana administratorului Munteanu Nina, şi totodată, obligat prin lege în asemenea circumstanţe, să depună în termenul legal cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, fapt însă ignorat de acesta.

Afirmă că, procesul de insolvabilitate faţă de debitorul SRL „Conproiect", a fost intentat la cererea introductivă depusă de Serviciul Fiscal de Stat la data de 28.10.2020. Astfel, membrul organului de conducere în calitatea acestuia de administrator statutar al SRL „Conproiect", a încălcat prevederile legale menţionate supra şi nu a manifestat diligenţa corespunzătoare în vederea înaintării cererii introductive, aceasta fiind înaintată de creditorul Serviciul Fiscal de Stat la data de 09.07.2020. Or, acesta a comis fapte ilicite, care se încadrează în dispoziţiile art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilităţii. Astfel, dna Munteanu Nina nu putea să nu prevadă caracterul prejudiciabil al inacţiunilor sale şi nu a întreprins nici o măsură

prevăzută de legislaţie în vederea încetării acestora, respectiv a admis în mod conştient apariţia restanţelor faţă de creditorii săi.

Relatează că, restanţele întreprinderii insolvabile, faţă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat au apărut în perioada când administratorul statutar Munteanu Nina, avea dreptul de a gestiona întreprinderea insolvabilă, iar acţiunile date au cauzat apariţia stării de insolvabilitate a întreprinderii. Organele de conducere ale SRL „Conproiect" se fac responsabile de managementul defectuos practicat la întreprindere, depăşirea limitelor economice admisibile, cumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi.

Precizează că, în temeiul deciziei asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr. 166 din 18.04.2014, debitorului i-a fost aplicată amendă în sumă de 4.000 lei, pentru prezentarea informaţiei neveridice cu privire la sediul şi adresei juridice conform art. 255 din Codul fiscal, decizia nefiind contestată de către debitor şi este document executoriu prin prisma art. 11 lit. j) din Codul de executare.

Declară că, este incontestabil faptul că, administratorul SRL „Conproiect" în persoana dnei Munteanu Nina, prin nedepunerea cererii introductive a majorat pasivul întreprinderii şi restanţa faţă de Bugetul Public Naţional.

Consideră că, sunt întrunite cumulativ condiţiile atragerii la răspundere subsidiară patrimonială a membrului organului de conducere a debitorului SRL „Conproiect", întrucât au fost comise fapte ilicite, există prejudiciu, există legătura de cauzalitate între faptele ilicite si prejudiciu.

Reiterează că, debitorul SRL „Conproiect" nu are debitori, nu dispune de bunuri care ar putea fi valorificate în vederea stingerii creanţelor validate de instanţa de insolvabilitate, precum şi nu deţine alte mijloace băneşti ce ar putea fi îndreptate în vederea stingerii creanţelor creditorilor, iar astfel, consideră că unica modalitate de stingere a creanţelor Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, prin prisma art. 247 şi 248 din Legea insolvabilităţii nr.149 din 29.06.2012.

Solicită Serviciul Fiscal de Stat, atragerea la răspundere patrimonială subsidiară membrului organului de conducere al debitorului SRL „Conproiect" în persoana administratorului statutar Munteanu Nina, cu încasarea de la ultima în beneficiul masei debitoare, creanţa validată şi nestinsă a Serviciului Fiscal de Stat în sumă totală de 714.360,84 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29 octombrie 2024, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat către Munteanu Nina privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere al debitorului insolvabil SRL „Conproiect".

Solicitarea apelantului:

La 07 noiembrie 2024 Serviciul Fiscal de Stat, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29 octombrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri

de admitere a cererii.

La 25 noiembrie 2024 cauza dată a fost repartizată judecătorului Sîrbu Victoria, membrii completului fiind judecătorii Braga Angela și Cașcaval Andrei.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel a indicat motive de fapt și de drept similare celor expuse în cererea din 22 februarie 2024, menționând că hotărârea primei instanțe este una neîntemeiată, emisă cu aplicarea eronată a legii, reiterând asupra faptului că debitorul nominalizat s-a aflat în incapacitate de plată începând cu 01.05.2014, făcând trimitere apelantul la art.2 Legea insolvabilităţii.

Consideră că, este eronată afirmaţia instanţei de fond precum că, la materialele dosarului nu au fost anexate nici unfel de probe, din care ar rezulta cert data la care a survenit starea de insolvabilitate a SRL „Conproiect”, dat fiind că extrasul din Sistemul Informaţional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat probează cu certitudine că debitorul nu a efectuat careva plăţi în vederea stingerii obligaţiilor fiscale, respectiv în conformitate cu art.2 din Legea insolvabilităţii, s-a stabilit cu certitudine data survenirii stării de incapacitate de plată a debitorului.

Reiterează că, odată cu apariţia incapacităţii de plată, administratorul Munteanu Nina, urma să depună până la data de 01.06.2014 cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, urmând să poarte răspundere pentru toate sumele apărute după expirarea termenului de 30 zile prevăzut de lege.

Invocă că, restanţele întreprinderii insolvabile, faţă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat au apărut în perioada când administratorul statutar Munteanu Nina Gheorghe, avea dreptul de a gestiona întreprinderea insolvabilă, iar acţiunile date au cauzat apariţia stării de insolvabilitate a întreprinderii.

Susține că, instanţa de insolvabilitate la emiterea hotărârii nr. 2i-294-l/20 din 29.10.2024 a examinat superficial materialele cauzei, interpretând eronat prevederile legii, fapt care constituie temei de casare a acesteia.

Verificarea termenului de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunţării dispozitivului, cu excepţiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

La caz, Colegiul Civil a constatat cu certitudine că, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29 octombrie 2024 a fost atacată de către apelantul Serviciul Fiscal de Stat, la 07 noiembrie 2024.

Astfel, raportând la normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul civil consideră că apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind apelul declarat şi materialele cauzei, Colegiul consideră apelul ca fiind

neîntemeiat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (6) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Potrivit dispoziţiilor art. 118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. alin. (1) și (2) CPC, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută, ori, concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei şi normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialele cauzei se atestă că, la 09 iulie 2020 Serviciul Fiscal a înaintat Judecătoriei Chișinău, sediul Central o cerere introductivă în vederea intentării în privința debitorului SRL „Conproiect” al procedurii de insolvabilitate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 14 iulie 2020, s-a admis spre examinare cererea introductivă înaintată de creditorul Serviciul Fiscal de Stat privind intentarea procesului de insolvabilitate în privinţa debitorului SRL

„Conproiect”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 28 octombrie 2020, s-a admis cererea introductivă depusă de Serviciul Fiscal de Stat al Republicii Moldova.

S-a constatat insolvabilitatea debitorului şi s-a intentat procesul de insolvabilitate faţă de SRL „Conproiect”, IDNO 1004601003447, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 182, ap. (of.) 507, MD-2004

Totodată, s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea SRL „Conproiect”, IDNO 1004601003447, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 182, ap. (of.) 507, MD-2004.

La 22 februarie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului în persoana pârâtei Munteanu Nina.

Prima instanță, prin hotărârea din 29 octombrie 2024, a respins cererea de chemare în judecată cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil SRL „Conproiect”, Munteanu Nina, înaintată de Serviciul Fiscal de Stat.

Potrivit prevederilor art. 247 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, (1) În sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Potrivit art. 248 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate;

e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire;

f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la

incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori;

h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;

i) comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

(5) Termenul de prescripţie pentru acţiunea prevăzută la alin.(1) este de 3 ani. Termenul începe să curgă de la data în care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat insolvabilitatea, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

(6) În toate cazurile, asupra acţiunii prevăzute la alin.(1), instanţa de insolvabilitate se pronunţă prin hotărîre, care poate fi contestată cu apel de persoanele vizate în ea.

Din această prevedere legală rezultă că tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere ale debitorului nu operează în mod automat, ci urmează ca administratorul insolvabilităţii/lichidatorului să probeze, conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, iar instanţa să constate acţiunile/inacțiunile pârâtei Munteanu Nina care ar fi dus la apariţia stării de insolvabilitate a debitorului, precum şi imputabilitatea acestor acţiuni anume lui. Or, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanţelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente şi concludente a următoarelor elemente esenţiale: fapta ilicită, vinovăţia, legătura cauzală dintre faptă şi urmările provocate.

La fel, caracterul special al răspunderii juridice reglementate de art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, rezidă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariţia şi cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului la suportarea datoriilor ultimului. Norma legală citată specifică în mod exhaustiv categoria faptelor considerate ilicite şi prejudiciul cauzat – provocarea sau contribuirea la insolvabilitatea debitorului (incapacitatea de plată sau supra îndatorarea) precum şi legătura de cauzalitate între fapta săvârşită cu vinovăţie şi prejudiciul cauzat.

În cazul în care cererea privind antrenarea răspunderii subsidiare este introdusă de administratorul insolvabilităţii sau lichidator, cât și în cazul în care cererea este introdusă la iniţiativa comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, aceasta este fundamentată, de regulă, pe datele și informaţiile furnizate prin raportul administratorului insolvabilităţii, prevăzut la art. 114 din Legea insolvabilităţii, cu indicarea faptelor ilicite pentru care ar putea fi angajată răspunderea personală patrimonială a persoanelor menţionate la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii.

În temeiul art.15 alin. (1) Legea insolvabilităţii, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care

pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Astfel, din Informația despre contribuabilul SRL „Conproiect” anexată la materialele cauzei și Extrasul din Registrul de Stat al Persoanelor Juridice, Munteanu Nina a exercitat funcția de administrator, fiind și unicul asociat al SRL „Conproiect”, cu o parte socială de 100% din capitalul social. (f.d.15-16, 8)

Procesul de insolvabilitate față de SRL „Conproiect” a fost inițiat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 28 octombrie 2020.

Astfel, deținerea de către Munteanu Nina a calității de administrator și asociat în ultimele 24 de luni anterioare intentării procesului, se asimilează persoanelor pasibile tragerii la răspundere subsidiară.

Se va evidenția faptul că, reclamantul Serviciul Fiscal de Stat a invocat ca temei de atragere la răspundere subsidiară prevederile art. 247, 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității.

Analizând probatoriul prezentat, raportat la prevederile legale, citate supra, Completul judiciar consideră că prima instanță corect și justificat a concluzionat asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară înaintată de Serviciul Fiscal de Stat, or în vederea angajării răspunderii subsidiare al membrului organelor de conducere al debitorului insolvabil, urmează a fi identificată şi stabilită vinovăția ultimului manifestată prin cauzarea stării de insolvabilitate, întrucât prevederile art. 248 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 prevăd expres temeiurile angajării acestei forme de răspundere, iar la caz, careva din condițiile date nu a fost identificată, nefiind administrate probe în acest sens.

Cu referire la temeiul atragerii la răspundere subsidiară invocat de Serviciul Fiscal de Stat prevăzut la art. 248. alin. (1) lit. h) Legea insolvabilității, cu privire la nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14, Completul judiciar reține următoarele.

Conform art. 14 alin. (3) Legea insolvabilității, debitorul este obligat să depună cerere introductivă indiferent de valoarea creanţelor ajunse la scadenţă. Cererea introductivă se depune imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile de la data survenirii temeiurilor indicate la alin.(2) din prezentul articol şi la art.10 alin.(2).

Iar dispozițiile alin. (4) al aceluiași articol relevă că, dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin.(3). Aceste persoane sînt trase la răspundere contravenţională în conformitate cu legea.

Astfel, inacţiunea prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 alin. (1)

din Legea insolvabilității, are specificul său şi anume: inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate, or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul societăţii comerciale să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, *obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen*.

Din sensul normelor de drept, citate mai sus, se atestă că, pentru identificarea neexecutării obligației administratorului unei societăţi comerciale de a depune cerere introductivă, urmează iniţial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului.

Apelantul, Serviciul Fiscal de Stat, în cererea sa indică că administratorul întreprinderii SRL „Conproiect”, Munteanu Nina, urma să depună cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate în termen de 30 de zile până la 01.06.2014, referindu-se în acest sens la obligația fiscală în sumă de 381.193,24 lei calculate în baza dării de seamă, prezentată la data de 31.03.2014, ceea ce în opinia apelantului denotă incapacitatea de plată a acestuia.

La caz, se constată că, acest argument este întemeiat or, deși apelantul a indicat că, din 01.05.2014 administratorul SRL „Conproiect” avea 30 de zile, termen limită de depunere a cererii introductive, însă acest fapt nu reprezintă şi faptul că întreprinderea SRL „Conproiect”, în acea perioadă, a fost în incapacitate de plată, alte argumente pertinente în susținerea cererii de chemare în judecată în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvabilității apelantul nu a indicat.

Cu toate acestea, apelantul la înaintarea acțiunii nu a prezentat probe pertinente şi admisibile care să dovedească faptul că este cunoscut momentul survenirii incapacității de plată a debitorului şi că, ulterior expirării termenului de înaintare obligatorie a cererii introductive, creanțele față de reclamant s-au majorat.

Astfel, neexecutarea deciziei Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comisă de către SRL „Conproiect” desinestătător nu este susceptibilă să demonstreze incapacitatea de plată a societăţii la data indicată. Survenirea temeiului general de intentarea a procesului de insolvabilitate poate fi determinat doar în coraport cu starea financiară generală a societăţii comerciale, existenţa sau lipsa bunurilor mobile şi imobile, a rulajelor financiare pe conturile bancare deţinute, precum şi alte date care descriau tabloul patrimonial al debitorului la data indicată.

Prin urmare, instanța de insolvabilitate corect a stabilit că în speță, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptul nedepunerii cererii introductive şi insolvabilitatea SRL „Conproiect” și solicitarea apelantului nu întrunește temeiurile

de atragere la răspundere subsidiară a pârâtului prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Totodată, se reține că nu au fost prezentate probe precum că intimata ar fi fost atrasă la răspundere contravenţională în baza art. 288 Cod contravenţional pentru nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege.

Prin urmare, reieșind din faptul că nu a fost demonstrat când anume a început incapacitatea de plată a SRL „Conproiect", nu poate fi determinat nici momentul apariției obligaţiei debitorului de a înainta cerere introductivă.

În acest context, corect statuează prima instanță că, la materialele dosarului nu au fost anexate careva de probe, din care ar rezulta cert data la care a survenit starea de insolvabilitate a SRL „Conproiect", or faptele invocate de apelantul-reclamant sunt doar niște presupuneri, neconfirmate prin careva mijloace de probă, întrucât doar faptele cert stabilite în procesul examinării cauzei, confirmate prin probe admisibile și pertinente justifică atragerea la răspunderea subsidiară al fostului administrator.

În același context, instanța de apel apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței că faptele constatate în Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 166 din 18.04.2014 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către SRL „Conproiect", ce se referă la neprezentarea informației veridice cu privire la sediul întreprinderii, nu are careva legătură cauzală cu temeiul de atragere la răspundere subsidiară invocat de reclamant în cererea sa de chemare în judecată, întrucât decizia respectivă prin sine însăși nu este susceptibilă să demonstreze incapacitatea de plată a societăţii comerciale prin raportare la o data calendaristică determinată sau cel puțin determinabilă.

Mai mult ca atât, nu s-a probat sub nici o formă legătura cauzală dintre suma pretinsă de reclamant a fi încasată în mărime de 714.360,84 lei și inacțiunea administratorului SRL „Conproiect" de nedepunere a cererii introductive în termenul prevăzut de art. 14 alin. (3) Legea insolvabilității, ținînd cont de specificul acestui temei de atragere la răspundere subsidiară la care s-a făcut referire supra.

Colegiul relevă că, deși formal ar exista un prejudiciu al creditorilor, fapta ilicită urmează a fi examinată sub prisma întrunirii tuturor elementelor sale, iar legea sancționează faptele ilicite concrete ale foștilor membri de conducere al debitorului insolvabil, care sunt prevăzute într-un mod restrictiv.

Colegiul reiterează că, pentru a fi angajată răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiţii, și anume: existenţa prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite dintre cele enumerate de lege, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se cere.

La caz, în viziunea Colegiului specializat, Serviciul Fiscal de Stat, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a demonstrat circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Or, simpla existență a creanței nu impune instanța de judecată la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, în lipsa culpei acestora și a legăturii cauzale dintre acțiunile/inacțiunile acestora și survenirea stării de insolvabilitate.

Astfel, pentru a stabili vina şi a atrage la răspundere subsidiară organele de conducere şi/sau de supraveghere a debitorului, urmează să fie întrunite anumite condiţii şi anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, precum şi fapta să fie săvârşită cu vinovăţie.

Corespunzător, răspunderea nu devine automat operantă în toate cazurile în care pasivul social nu poate fi acoperit, ci numai atunci când se demonstrează că prin acţiunea culpabilă şi intenţionată, subiecţii vizaţi au cauzat starea de insolvabilitate sau prin săvârşirea unei fapte expres şi limitativ enumerate la articolul 248 din Legea insolvabilităţii, iar consecinţele acestora s-au materializat prin crearea, menţinerea sau aprofundarea stării de insolvabilitate, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condiţiilor de tragere la răspundere juridico-civilă.

Potrivit dispoziţiilor art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Prin urmare, răspunderea patrimonială reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care se angajează faţă de delincvenţi, în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter patrimonial. În sensul dispoziţiilor menţionate, se subînţelege că, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale, iar temeiul răspunderii delictuale îl constituie componenţa delictului civil, care la rândul său include: prejudiciu, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită şi un prejudiciu şi vinovăţia. Acestea reprezintă condiţiile generale de antrenare a răspunderii delictuale, iar lipsa uneia exclude atragerea la răspundere a persoanei. De notat că, în contextul condițiilor generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale, instanţa argumentează că nu poate exista răspunderea delictuală dacă nu există culpa şi legătura cauzală dintre acţiunile persoanei implicate şi survenirea unui prejudiciu.

În aceste condiții, instanța corect a statuat că, instituţia răspunderii subsidiare nu este aplicabilă în prezenta cauză, deoarece careva culpă în acțiunile pârâtei Munteanu Nina, pentru cauzarea stării de insolvabilitate a întreprinderii nu s-a depistat, nefiind administrate careva probe pertinente și concludente, ce ar dovedi că apariţia stării de insolvabilitate a debitorului este imputabilă anume lui Munteanu Nina.

Respectiv, în speța dedusă judecății nu sunt întrunite condiţiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil în baza temeiurilor analizate. Prin urmare, instanţa de insolvabilitate just a conchis asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară şi a respins acțiunea.

Astfel, instanţa de fond a supus aprecierii toate argumentele invocate de către apelant în cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificînd care sunt condiţiile atragerii la răspundere subsidiară, și stabilind că în speță, cererea de atragere la răspundere subsidiară nu reține circumstanțele și/sau împrejurări de facto cărora li s-a datorat survenirea stării de insolvabilitate a întreprinderii debitoare.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră că prima instanță justificat și argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la de respinge acțiunea depusă de Serviciul Fiscal de Stat, iar toate argumentele apelantului invocate în apelul declarat nu au relevanţă, deoarece nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii contestate şi urmează a fi respinse.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalităţii hotărârii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29 octombrie 2024, ca întemeiată şi legală.

În conformitate cu art. 385 lit. a), 389-390 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29 octombrie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Braga Angela

Cașcaval Andrei